

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากอดีตถึงปัจจุบัน การจัดการศึกษาของประเทศไทยได้มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด เนื่องมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้สังคมและค่านิยมทางการศึกษามีการเปลี่ยนแปลง โดยปัจจัยภายในเกิดจากความต้องการพัฒนาสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าและทันสมัย และปัจจัยภายนอกเกิดจากกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในด้านเศรษฐกิจและการเมือง ตลอดจนการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ทำให้ประเทศไทยต้องปรับตัวให้ทันสมัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาและทัดเทียมกับนานาประเทศ การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างบุคคลทุกสาขาวิชาที่จำเป็นต่อการพัฒนาและเสริมสร้างสังคม นอกจากนี้การศึกษายังช่วยให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ นานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญแก่การศึกษาเป็นอันดับแรก โดยการกำหนดกรอบในการจัดการศึกษาในประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคคลและประเทศชาติ

รัฐบาลไทยพยายามที่จะเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาในทุกกลุ่มประชากร โดยเฉพาะประชากรในวัยเรียน เพื่อเพิ่มปริมาณผู้เรียนในระบบการศึกษาให้มากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา การพัฒนาครู การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาสถานศึกษาที่มีคุณภาพให้กระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษาในสังคม แต่ในภาวะปัจจุบัน เด็กนักเรียนมีการแข่งขันกันสูงมากในด้านการศึกษา และยังมีติดติดในเรื่องต้องสอบเข้าสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียง ทำให้การแข่งขันยิ่งสูงขึ้น นักเรียนต้องหาวิถีทางที่จะสอบเข้าให้ได้ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง หรือในมหาวิทยาลัยชื่อดังต่าง ๆ ที่ตนเอง พ่อแม่ และครอบครัวต้องการให้เข้าศึกษา ทำให้ต้องหาสถานที่เรียนพิเศษเพื่อเพิ่มพูนเนื้อหาความรู้ และฝึกฝนการทำโจทย์ในหลากหลายรูปแบบ จากการศึกษาของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2545) พบว่า เหตุผลในการเรียนพิเศษของ นักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนพิเศษ คือ เพื่อช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้น กลุ่มครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การที่นักเรียนเรียนพิเศษนั้น เพื่อเตรียมสอบเข้าศึกษาต่อ กลุ่มโรงเรียนกวดวิชาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า นักเรียน นักศึกษาเรียนพิเศษเพราะต้องการให้ผลการเรียนดีขึ้น ในขณะที่

ส่วนใหญ่ของผู้ปกครองก็มีความเห็นในทำนองเดียวกันคือ นักเรียนเรียนพิเศษเนื่องจากต้องการให้ผลการเรียนดีขึ้น ดังนั้น การเรียนพิเศษจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน โดยมีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การเปิดการสอนผ่านโทรทัศน์วงจรปิด การสอนเป็นกลุ่มใหญ่ หรือการสอนเป็นกลุ่มเล็ก หรือแม้กระทั่งการสอนตัวต่อตัว นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนของโรงเรียนต่าง ๆ ก็มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะโรงเรียนใหญ่ ๆ ที่มีชื่อเสียง นักเรียนจะมีการแข่งขันกันภายในชั้นเรียนสูงมาก เพื่อที่จะให้ได้ผลการเรียน และผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average : GPA) สูง เพราะต้องนำไปใช้ในการสมัครเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ทำให้นักเรียนแทบทุกคนทุกระดับชั้นต้องเรียนพิเศษเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าการเรียนพิเศษจะมีต้นทุนต่าง ๆ มากมาย เช่น ค่าลงทะเบียน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าอุปกรณ์การเรียน แต่การเรียนพิเศษก็ยังได้รับความนิยมหรือถือว่าเป็นค่านิยมที่ว่าได้ อีกทั้งผู้ปกครองก็ยังให้การสนับสนุน เมื่อเทียบกับต้นทุนที่ต้องเสียไป แต่ก็คุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งจากการศึกษาของสาธิตินิ คันธวะ (2550) พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเรียนพิเศษของนักเรียน มีค่าประมาณ 1,001 – 5,000 บาท ต่อภาคเรียน ซึ่งในประเทศไทย นักเรียนแต่ละคนมีฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันมาก ทำให้โอกาสที่นักเรียนแต่ละคนจะได้เรียนพิเศษจึงไม่เท่ากัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียนและก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้

จากการศึกษาของไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2545) เกี่ยวกับ การกวดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย พบว่า ปัญหาการศึกษาของไทยที่มีมาเป็นเวลายาวนาน คือ มีความเหลื่อมล้ำ แตกต่างและมีความไม่เท่าเทียมกันสูง สะท้อนถึงปัญหาสำคัญของการศึกษาไทย คือ การเรียนการสอนที่เน้นการสอบสูง มีการแข่งขันตามมามาก และการเรียนการสอนในโรงเรียนยังมีปัญหามากโดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ ระบบดังกล่าวนำไปสู่ค่านิยมของการเลือกสถาบันมีชื่อ ทางแก้งกกลับมาอยู่ที่พื้นฐานหลัก คือ การส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาการสอนอย่างแท้จริงและมีคุณภาพสูงพร้อมทั้งมีความสนุกและน่าสนใจ ในขณะที่ตัวนักเรียนก็ต้องทำให้ความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษานั้นลดน้อยลง โดยภาพรวมจึงต้องดู 2 แนวทางหลัก คือ ในส่วนของการกวดวิชา รัฐจะต้องร่วมมือกับเด็ก ผู้ปกครอง โรงเรียนกวดวิชา ในการกำหนดเกณฑ์คุณภาพของโรงเรียนกวดวิชาขึ้นมาแล้วดูแลให้ปฏิบัติได้ ส่งเสริมโครงการระยะสั้นเตรียมความพร้อมให้เด็กที่ขาดโอกาสเรียนเสริม ในส่วนของระบบการศึกษาโดยรวมจะต้องปรับระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยหรือเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นต่าง ๆ ใหม่ ปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เป็นมีความสร้างสรรค์ และมีนวัตกรรมให้มากขึ้น (Creative and Innovative School) รวมถึงการกระจายคุณภาพและโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางใกล้เคียงกัน

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนพิเศษในประเทศไทย มีผู้ทำวิจัยไว้มากมาย เช่น คงศักดิ์ ธาตุทอง และคณะ (2542) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนและไม่เรียนพิเศษของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) , เสาวลักษณ์ มawang (2544) ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การเรียนพิเศษของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ , สุภาพ วงศ์อรุณนิคม (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะคติของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนพิเศษในเขตกรุงเทพมหานคร , สุพจน์ ภิญญภัตสร (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อุปสงค์ของการเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น , ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องการกวดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย , สายหยุด ผาคำ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกสถานที่เรียนพิเศษเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี , บริษัท นาโน เซิร์ช จำกัด (2550) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การเลือกสถาบันกวดวิชาของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล , สาลินี คันธวะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเรียนกวดวิชา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง , ภูษิต วงศ์หล่อสายชล และศุภยา เหลี่ยมสมบัติ (2551) ได้ทำการศึกษารูปแบบและการรับรู้คุณภาพการให้บริการสอนพิเศษของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเรียนพิเศษ , สถาบันรามจิตติ (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการเรียนพิเศษช่วงปิดภาคเรียนของเด็กและเยาวชนภาคใต้ช่วงปิดภาคเรียนเดือนตุลาคม , ก้องเกียรติ บุญเสริม (2552) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนกวดวิชาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุกับการวิเคราะห์ชีพพอว์ตเวกเตอร์แมชชีน ในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาสาเหตุ ปัจจัยและรูปแบบของการเรียนพิเศษ แต่การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการเรียนพิเศษที่มีต่อคุณภาพการศึกษายังมีอยู่น้อย โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานของการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในอนาคต ซึ่งในปัจจุบันการเรียนพิเศษวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ วิชาฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วประเทศไทย แต่ส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในเขตอำเภอเมืองเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การเรียนพิเศษจึงอาจเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระหว่างนักเรียนในเมืองกับนักเรียนนอกเมืองได้ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการวิเคราะห์ผลกระทบของการเรียนพิเศษต่อคุณภาพการศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวัดคุณภาพการศึกษาโดยใช้โมเดลมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา (Educational value-added model) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา เป็น ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการของ สถานศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะตรงตามความคาดหวัง หรือ เป้าหมายในการจัดการศึกษา กล่าวคือ คุณภาพการศึกษา เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้เรียนที่ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือสูงกว่าที่คาดหวังไว้ โดยในการวัดคุณภาพ การศึกษาที่ถือว่าเป็นธรรมชาติของโรงเรียนต่างๆ ที่มีปัจจัยนำเข้าต่างกัน เช่น ทรัพยากรทางการศึกษา งบประมาณ ที่ตั้ง ความรู้เดิมและฐานะของนักเรียน อันเป็นปัจจัยที่ทำให้เปรียบเทียบคุณภาพ โรงเรียนได้อย่างไม่เป็นธรรม คือ การใช้โมเดลมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา (educational value – added Model) ตัวอย่างเช่น สุชีรา มะหิเมือง (2547) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และ พัฒนาการทางวิชาการ : การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม , สุวดี ทรงประเสริฐกุล (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเพิ่มมูลค่าการศึกษาให้รายวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต , ประกฤติยา ทักนิโณ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้การทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบและโมเดลมูลค่าเพิ่ม เป็น ต้น การวัดคุณภาพการศึกษาโดยใช้โมเดลมูลค่าเพิ่มเป็นแนวคิดในการวัดประสิทธิภาพของครูและ โรงเรียน โดยวัดจากการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เป็นการวัดที่ละเอียด และมีความหมาย สามารถบอกถึงพัฒนาการ จุดเด่น และจุดด้อยในวิชาการของนักเรียนแต่ละคนใน แต่ละวิชาได้ดีกว่าการใช้คะแนนสอบ เพราะมีการจัดปัจจัยแทรกซ้อนหรือปัจจัยอื่นที่มีผลต่อ คะแนนสอบซึ่งไม่ใช่ปัจจัยของครูและสถานศึกษา (selection bias) ทำให้การประเมินคุณภาพ การศึกษามีความยุติธรรมมากกว่าการใช้คะแนนสอบที่ยังไม่ได้ทำการปรับแก้ปัจจัยที่โรงเรียนมี ไม่เท่าเทียมกันให้หมดไปก่อนนำมาเปรียบเทียบกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า การวิเคราะห์ผลกระทบของการเรียนพิเศษที่มีต่อคุณภาพ การศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ สามารถวิเคราะห์เพื่อประเมินผลกระทบของการเรียนพิเศษต่อมูลค่าเพิ่ม ทางการศึกษาและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม ในการวิจัยครั้งนี้จะ วิเคราะห์ว่าปัจจัยการเรียนพิเศษ และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ ปัจจัยใดส่งผลต่อ คะแนนสอบจากแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ของนักเรียนมากกว่ากัน โดยผู้วิจัยเลือกที่จะวิเคราะห์ผลกระทบของการเรียนพิเศษ ต่อมูลค่าเพิ่มและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพราะเป็นกลุ่ม นักเรียนที่ถือว่าตั้งใจในการทำข้อสอบ O-NET มากกว่านักเรียนกลุ่มอื่นๆ เพราะนักเรียนชั้น ม.6 จะ ใช้คะแนนสอบเพื่อสมัครเข้าเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้จะมีการศึกษาเปรียบเทียบว่า

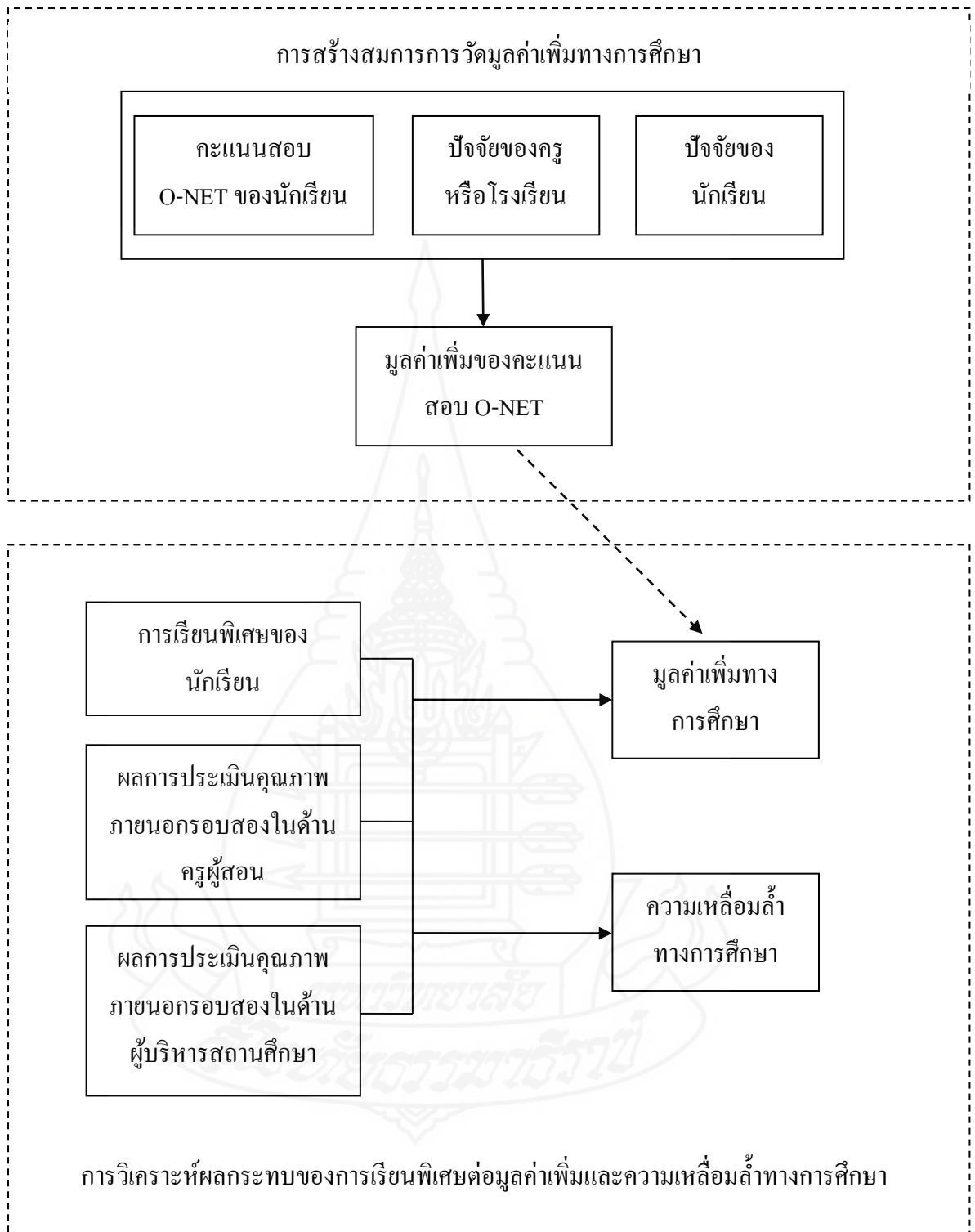
การเรียนพิเศษ คุณภาพของครูและคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลต่อคุณภาพการศึกษา ต่างกันหรือไม่ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินนี้จะช่วยทำให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับผลกระทบของ การเรียนพิเศษที่มีต่อคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการจัดการศึกษา และการประเมิน คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้มีความยุติธรรมและเท่าเทียมกัน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อประเมินผลกระทบของการเรียนพิเศษต่อมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- 2.2 เพื่อประเมินผลกระทบของการเรียนพิเศษต่อความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบขนาดผลกระทบของการเรียนพิเศษ คุณภาพของครูและคุณภาพ ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อมูลค่าเพิ่มและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การเรียนพิเศษ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยมีค่าใช้จ่ายในการเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งนักเรียน แต่ละคนก็มีโอกาสในการเรียนพิเศษที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนของ นักเรียนและอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษาด้วย (มูลค่าเพิ่มทางการศึกษา และความ เหลื่อมล้ำทางการศึกษา) แนวทางในการวิเคราะห์ผลกระทบของการเรียนพิเศษที่เกิดขึ้น สามารถ กระทำได้โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง ไปเนื่องจากการเรียนพิเศษของนักเรียน การวิเคราะห์ด้วยวิธีการนี้ทำให้สามารถเปรียบเทียบได้ว่า การเรียนพิเศษของนักเรียนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร เมื่อเทียบกับตัวแปรคุณภาพ ของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ผลกระทบของการเรียนพิเศษต่อมูลค่าเพิ่มและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการประเมิน คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,361 โรงเรียน โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 305,003 คน สาเหตุที่เลือกประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพราะสามารถเก็บข้อมูล O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ และสาเหตุที่ไม่เลือกประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพราะคะแนนสอบ O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสำคัญต่อนักเรียนน้อยกว่าคะแนนสอบ O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนจะต้องนำคะแนนไปใช้ในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย

4.2 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากผลการสอบ O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะเป็นการสอบวัดความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่นักเรียนทุกคนจะต้องทำข้อสอบแบบเดียวกัน ทำให้คะแนนสอบที่ได้ออกมา มีพื้นฐานมาจากข้อสอบชุดเดียวกัน

4.3 การวิเคราะห์ผลกระทบของการเรียนพิเศษต่อมูลค่าเพิ่มและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองในด้านของครูผู้สอน ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองในด้านของผู้บริหารสถานศึกษาและการเรียนพิเศษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะเป็นการเปรียบเทียบผลกระทบจากการเรียนพิเศษกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

4.4 งานวิจัยนี้ใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวัดความเหลื่อมล้ำ เพราะเป็นดัชนีที่สามารถชี้วัดความเหลื่อมล้ำได้อย่างเหมาะสม

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การเรียนพิเศษ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนปกติ ที่โรงเรียนหรือเอกชนจัดขึ้น โดยคิดค่าบริการทางการเรียนของนักเรียน

5.2 มูลค่าเพิ่มทางการศึกษา หมายถึง ความคลาดเคลื่อนหรือส่วนต่างระหว่างคะแนนสอบ O-NET วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนกับคะแนนที่ทำนายได้จากปัจจัยของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน

5.3 ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา หมายถึง ความไม่เท่าเทียมกันของคะแนนจากการประเมินทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งวัดได้จากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสอบ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลกระทบจากการเรียนพิเศษต่อมูลค่าเพิ่มและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จะทำให้ทราบว่าผลของการเรียนพิเศษส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร เมื่อเทียบกับผลจากการเรียนในโรงเรียน การเรียนพิเศษทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระดับใด

6.2 ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับผลกระทบของการเรียนพิเศษที่มีต่อคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย

6.3 ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแนวทางในการประเมินคุณภาพของโรงเรียนให้เกิดความยุติธรรม

6.4 ทำให้ทราบสภาพและลักษณะการเรียนพิเศษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

